कक्षा ८ मा अध्ययनरत सरदारभाषी (बाँतर) विद्यार्थीहरूले स्तरीय नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको अध्ययन

त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्काय नेपाली भाषाशिक्षा

विभाग, स्नातकोत्तर तह (एम.एड.) दोस्रो वर्षको

नेपा.शि.५९८ को प्रयोजनार्थ

तयार पारिएको

शोधपत्र

शोधार्थी

शरदकुमार लुइँटेल

एम.एड. दोस्रो वर्ष

परीक्षा क्रमाङ्क : २१४०३४१

क्याम्पस क्रमाङ्क : ५०

त्रि.वि.दर्ता नं. : १६०८४-८६

नेपाली भाषाशिक्षा विभाग

सुकुना बहुमुखी क्याम्पस

इन्द्रपुर, मोरङ

२०६८/२०१२

सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत नेपाली भाषा शिक्षा विभाग स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको नेपा.शि. ५९८ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ प्रस्तुत **कक्षा आठमा अध्ययनरत सरदारभाषी (बाँतर) विद्यार्थीहरूले स्तरीय नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको अध्ययन** शीर्षकको शोधपत्र शोधार्थी शरदकुमार लुईटेलले मेरो निर्देशनमा तयार पार्नुभएको हो । कडा मिहिनेत र लगनशीलताका साथ तयार पारिएको यस शोधकार्यप्रति म सन्तुष्ट रहेको छु । अतः यस शोधपत्रलाई आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि विभाग समक्ष सिफारिस गर्दछु ।

मितिः २०६९।   ।

शोधनिर्देशक

गेहेन्द्र खनाल

सुकुना बहुमखी क्याम्पस इन्द्रपुर, मोरङ

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

कृतज्ञता

प्रस्तुत **कक्षा आठमा अध्ययनरत सरदारभाषी (बाँतर) विद्यार्थीहरूले स्तरीय नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको अध्ययन** शीर्षकको शोधपत्र मेरा आदरणीय गुरु श्री गेहेन्द्र खनाल ज्यूको प्राज्ञिक निर्देशनमा मैले तयार गरेको हुँ । यस शोधपत्रको शीर्षक चयनदेखि शोधकार्य सम्पादनसम्म पाएको उहाँको समुचित मार्गनिर्देशन र सहयोगले गर्दा नै यस शोधपत्रले मूर्त स्वरूप पाएको हो । आफ्नो महत्त्वपूर्ण समय प्रदान गरी शोधपत्रलाई परिष्कार र परिमार्जन गरिदिनु भएकोमा म उहाँप्रति हार्दिकतापूर्वक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । साथै विभिन्न कोणबाट शोधपत्र लेखनमा सहयोग गर्नुहुने सुकुना बहुमुखी क्याम्पसका विभागीय प्रमुख आदरणीय गुरु श्री अमृतप्रसाद आचार्य तथा गुरु श्री दीपक न्यौपानेप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । साथै मेरो अध्ययनको लागि सदा सहयोग गर्नुहुने मेरा पूज्य पिता श्री जयनारायण लुइँटेल तथा पूजनीय एवम् ममतामयी माता इन्दिरादेवी लुइँटेल, धर्मपत्नि सरस्वती लुइँटेल तथा छोरीहरू प्रकृति र प्रश्नालाई पनि हार्दिक कृतज्ञता तथा धन्यवाद दिन चाहान्छु र अन्य परिवारजन तथा शुभचिन्तकप्रति आभार प्रकट गर्दछु ।

प्रस्तुत शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा सरदार (बाँतर) भाषासँग सम्बन्धित समस्या समाधानमा हरबखत उचित एवम् यथोचित सहयोगको भूमिका निर्वाह गर्नुहुने मित्र रामकुमार सरदार र सुनिता सरदारप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । साथै यस शोधपत्र लेखन कार्यका लागि उचित सामग्री उपलब्ध गराइदिनुहुने अमरजङ्ग कठेत, भक्त खड्का र देवराज गिरीप्रति पनि हार्दिकता प्रकट गर्दछु ।अन्त्यमा यस शोधपत्रलाई शुद्धरूपमा कम्प्युटर टङ्कण गरिदिने होराइजन कम्प्युटर सेन्टर इन्द्रपुर १ का प्रोपाइटर श्री अश्विनप्रसाद उप्रेतीलाई धन्यवाद दिँदै प्रस्तुत शोधपत्रको आवश्यक मूल्याङ्कनका निम्ति नेपाली भाषाशिक्षा विभाग समक्ष पेश गरेको छु ।

शरदकुमार लुइँटेल

विषयसूची

शीर्षक **पेज नं.**

अध्याय : एक

शोधपरिचय

१	शोधशीर्षक	१
२	शोधप्रयोजन	१
३	शोध समस्या	१
४	उद्देश्य	१
५	अध्ययनको सीमा	२
६	शोधविधि	२
	६.१ नमुना जनसङ्ख्या छनोट	२
	६.२ सामग्री निर्माण	३
	६.३ विश्लेषण	३
	६.४ सामग्रीको कार्यान्वयन	३
७	अध्ययनको औचित्य	४
८	पूर्वकार्यको अध्ययन	५
९	अध्ययनको रूपरेखा	११

अध्याय : दुई

त्रुटिविश्लेषणको सैद्धान्तिक परिचय

२.१	त्रुटिविश्लेषण प्रक्रिया	१३
२.२	त्रुटिको वर्गीकरण	१६
	२.२.१ विकासशीलताका आधारमा	१६
२.३	भाषाकोटिका आधारमा	१७
	२.३.१ उच्चारणगत त्रुटि	१७
	२.३.२ वर्णविन्यासगत त्रुटि	१७
	२.३.३ शैलीगत त्रुटि	१७
	२.३.४ शब्दभण्डारगत त्रुटि	१८
	२.३.५ व्याकरणगत त्रुटि	१८
२.४	स्रोतका आधारमा	१८
	२.४.१ भाषान्तरिक त्रुटि	१८
	२.४.२ अन्तरभाषिक त्रुटि	१८
२.५	गम्भीरताका आधारमा	१८
	२.५.१ अर्थघातक त्रुटि	१९
	२.५.२ अर्थ अघातक त्रुटि	१९

अध्याय : तीन

वाक्यगठनका दृष्टिले नेपाली भाषा र सरदार (बाँतर) भाषाको व्यतिरेकी विश्लेषण

३.१ व्यतिरेकी अध्ययन २०

३.२ लिङ्गका आधारमा नेपाली र सरदार (बाँतर) भाषाको वाक्यगठन २१

३.२.१ कर्ता (मानवीय) र क्रियापद २१

३.२.२ कर्ता मानवेतर र क्रियापद २३

३.२.३ विशेष्य र विशेषण २४

३.३ वचनका आधारमा नेपाली र सरदार (बाँतर) भाषाको वाक्यगठन २५

३.३.१ कर्ता र क्रियापद २६

३.३.२ विशेष्य र विशेषण २७

३.३.३ भेदक र भेद्य २९

३.४ पुरुषका आधारमा नेपाली र सरदार (बाँतर) भाषाको वाक्यगठन ३०

३.५ कालका आधारमा नेपाली र सरदार (बाँतर) भाषाको वाक्यगठन ३२

अध्याय : चार

व्याख्या तथा विश्लेषण

४.१ परिचय ४४

४.१.१ लिङ्गगत त्रुटि ४४

४.१.२ वचनगत त्रुटि ४५

४.१.२.१ कर्ता र क्रियापदसम्बन्धी त्रुटि ४५

४.१.२.२ विशेष्य र विशेषणसम्बन्धी त्रुटि ४६

४.१.२.३ भेदक र भेद्यसम्बन्धी त्रुटि ४७

४.१.३ पुरुषगत त्रुटि ४७

४.१.४ कालगत त्रुटि ४८

अध्याय : पा“च

निष्कर्ष तथा सुझाव

५.१ निष्कर्ष ५०

५.२ सुझावहरू ५२

५.३ थप अध्ययनको आवश्यकता ५६

सन्दर्भसूची

परिशिष्ट